

Обговорено

на засіданні кафедри обліку та оподаткування ПВНЗ КІДМУ
протокол № 8 від 25.03.2019 року

Затверджено

на засіданні Приймальної комісії ПВНЗ КІДМУ
Протокол № 4 від 26 березня 2019 р.

Укладачі:

Шинкаренко А. В. – голова фахової атестаційної комісії, кандидат економічних наук;

Ланова М. І. – член фахової атестаційної комісії, кандидат економічних наук;

Босненко В. Б. - член фахової атестаційної комісії, кандидат економічних наук.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

- I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
- II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ
- III. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ
- IV. КРИТЕРІЇ ТА СТРУКТУРА ОЦІНЮВАННЯ
- V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета фахового випробування у формі усного екзамену зі спеціальності 071 “Облік і оподаткування” – перевірка рівня знань абітурієнтів, їх системності, рівня володіння й оперування основними економічними категоріями і поняттями, розуміння економічного змісту фінансово-господарських операцій.

Завдання фахового випробування у формі усного екзамену для абітурієнтів цього напрямку підготовки – виявити здатність абітурієнтів самостійно узагальнювати і критично оцінювати факти економічної діяльності, практично застосовувати науково-теоретичні методи і знання в науковій і практичній діяльності.

Фахове випробування у формі усного екзамену для спеціальності 071 “Облік і оподаткування” включає такі розділи:

- 1) Фінансовий облік ;
- 2) Економічний аналіз;
- 3) Контроль і ревізія;
- 4) Податкова система.

Фахове випробування у формі усного екзамену проводиться за білетами, які складаються відповідно до наведеного вище комплексу облікових дисциплін.

Фахове випробування проводиться за екзаменаційним білетом, який містить три теоретичних питання та дві задачі. Тривалість підготовки вступника складає 1 годину.

При відповіді на питання білета рекомендується дотримуватися такої послідовності:

1. Спочатку необхідно дати загальну характеристику питання, визначити завдання напрямку дослідження, при необхідності назвати нормативні документи, що регулюють напрям конкретного предмета дослідження.

2. Потім необхідно розкрити обліково-економічну суть питання. При цьому охарактеризувати первинні носії інформації, викласти порядок відображення цієї операції в основних бухгалтерських регістрах, розкрити методику і техніку подальшого контролю й аналізу, назвати звітні показники.

3. У відповіді має бути розкрита не тільки суть питання, але й пропозиції і рекомендації щодо можливості вдосконалення облікового процесу конкретного об'єкта.

4. Рішення практичного завдання, тобто задачі повинне бути послідовним, містити чітке пояснення процесу рішення і включати обґрунтовані висновки.

Вимоги до знань підготовки вступника:

необхідно знати:

- основні економічні поняття і категорії;
- теоретичні основи правових і економічних відносин;
- соціально-економічні закономірності та принципи господарювання й управління;
- міжнародні і національні стандарти бухгалтерського обліку, звітності й аудиту; правила і технології обліку операцій: форми і склад бухгалтерської звітності;
- організаційно-правові та теоретичні основи функціонування аудиту як інституту незалежної фінансово-економічної експертизи тощо;

необхідно уміти:

- володіти методикою відображення господарських операцій у системі бухгалтерського обліку та звітності;
- ефективно використовувати аналітико- облікову інформацію в управлінні виробництвом;
- виявляти резерви підвищення ефективності виробництва;
- використовувати прогресивні форми, облікові реєстри відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- документально оформляти та записувати до облікових реєстрів господарські операції підприємств різних галузей народного господарства;
- приймати рішення щодо техніко-економічних, фінансових, статистичних та керівних проблем у сучасній ринковій економіці;
- за результатами проведеного аналізу робити правильні, чіткі висновки, а необхідну інформацію використовувати для своєчасного прийняття управлінських рішень.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Розділ 1. Фінансовий облік

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Сутність, значення, форми і Національні положення (стандарти) бухгалтерського фінансового обліку. Правове регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Облікова політика підприємства.

План рахунків, його побудова і коротка характеристика. Вибір форми бухгалтерського обліку й облікових регістрів. Спрощення обліку, скорочення плану рахунків і мінімізація фінансової звітності на підприємствах малого бізнесу.

Тема 2. Облік грошових коштів

Облік касових операцій з грошовими та іншими коштами. Документування касових операцій руху грошових та інших коштів. Характеристика рахунків з обліку грошових коштів. Відображення касових операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Особливості обліку руху іноземної валюти. Відображення в обліку курсових різниць. Інвентаризація касової готівки та грошових документів.

Обліковий процес грошових коштів на поточних рахунках у банках. Документування руху грошових коштів на поточних рахунках у банках. Відображення руху грошових коштів на рахунках бухгалтерського фінансового обліку. Зміст і характеристика звіту про рух грошових коштів. Особливості обліку руху грошових коштів на валютному рахунку.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Види і форми безготівкових розрахунків з покупцями, замовниками та іншими дебіторами. Визначення, класифікація та оцінка дебіторської заборгованості згідно з П(С)БО 10 “Дебіторська заборгованість”. Облік розрахунків, реалізації й іншого вибуття товарних і нетоварних операцій. Облік резерву сумнівних боргів. Облік витрат майбутніх періодів.

Тема 4. Облік основних засобів

Поняття, сутність, класифікація та оцінка основних засобів згідно з П(С)БО 7 “Основні засоби”. Облік придбання (за плату і без оплати), створення об'єктів основних засобів. Облік капітальних інвестицій у придбання (створення) основних засобів. Відображення в обліку оцінки, переоцінки (дооцінка й уцінка) з доведенням вартості об'єктів основних засобів до справедливої вартості. Аналітичний облік основних засобів.

Методи нарахування зносу основних засобів і відображення в обліку зносу і

внесених змін у знос при переоцінці, продовженні терміну використання, змінах первісної вартості та ін. Облік ремонту основних засобів підприємним і господарським способами. Облік ліквідації, реалізації та іншого вибуття основних засобів. Облік інших необоротних матеріальних активів.

Облік основних засобів, переданих в оперативну і фінансову оренду (документальне оформлення й розрахунок орендної плати). Облік основних засобів, одержаних в оперативну і фінансову оренду (документальне оформлення й відображення в обліку і звітності). Інвентаризація основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і відображення в обліку результатів інвентаризації.

Тема 5. Облік виробничих запасів

Характеристика і структура П(С)БО 9 “Запаси”. Поняття “класифікація виробничих запасів”. Синтетичний і аналітичний облік запасів, організація прийому запасів матеріально-відповідальними особами за кількістю та якістю. Документальне оформлення руху запасів, оцінка, переоцінка, оформлення нестач, залишків, псування, розкомплектування, бою і пересортування.

Тема 6. Облік сировини і матеріалів

Поняття та класифікація сировини і матеріалів. Документування господарських операцій руху сировини і матеріалів. Бухгалтерський синтетичний і аналітичний облік оприбуткування оцінки та збереження сировини і матеріалів на складі. Відображення в обліку передачі сировини і матеріалів зі складу, реалізацію та іншого вибуття. Організація проведення інвентаризації запасів та відображення в обліку результатів інвентаризації.

Тема 7. Облік готової продукції

Поняття та класифікація готової продукції. Порядок формування первісної вартості готової продукції. Документування господарських операцій, пов'язаних з рухом готової продукції. Організація аналітичного обліку готової продукції. Відображення в обліку руху готової продукції та її реалізації.

Тема 8. Облік витрат виробництва

Витрати виробництва, їх склад і кваліфікаційна характеристика. Облік прямих і непрямих витрат виробництва. Методи калькуляції собівартості готової продукції, оцінка й облік витрат на виробництво. Аналітичний облік витрат виробництва. Облік напівфабрикатів і браку виробництва.

Інвентаризація сировини, напівфабрикатів і готової продукції в процесі виробництва у матеріально-відповідальних осіб цеху та облік результатів інвентаризації.

Облік витрат за елементами. Облік витрат операційної діяльності на рахунках класу 8.

Поняття витрат звітного періоду. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат. Облік витрат фінансової діяльності підприємства. Облік витрат інвестиційної діяльності. Облік витрат від надзвичайних подій.

Тема 9. Облік короткострокових зобов'язань

Основні поняття поточної кредиторської заборгованості. Документування господарських операцій по безготівкових розрахунках з постачальниками, підрядниками та іншими кредиторами. Синтетичний і аналітичний облік поточних зобов'язань по товарних операціях. Відображення в обліку на рахунках і в облікових регістрах поточних зобов'язань по товарних операціях.

Облік поточних (короткострокових) кредитів. Облік поточної заборгованості по обслуговуванню довгострокових зобов'язань. Облік операцій по короткострокових векселях виданих.

Тема 10. Облік праці та її оплати

Поняття, види та форми оплати праці; оплата праці за соціальним страхуванням та нарахування резерву на відпустки. Документування операцій по нарахуванню і видачі заробітної плати. Облік нарахування заробітної плати, дивідендів учасникам, розрахунків з соціального страхування. Відображення господарських операцій, пов'язаних з розрахунками з оплати праці і соціального страхування на рахунках і в регістрах бухгалтерського обліку, звітності.

Тема 11. Облік розрахунків з бюджетом податків та обов'язкових платежів

Поняття, види, форми і терміни зобов'язань перед бюджетом по податках і платежах. Організація розрахунків по податках і платежах. Облік податку на додану вартість і податковий кредит. Синтетичний і аналітичний облік інших податків і платежів (податок на прибуток, акцизний збір, податок на землю та інші). Відображення нарахувань і розрахунків по податках і платежах на рахунках і в регістрах бухгалтерського обліку.

Тема 12. Облік доходів та витрат

Вимоги до визнання, складу та оцінки доходів та витрат згідно з П(С)БО 15 “Доходи”, П(С)БО 15 “Витрати”. Класифікація доходів та витрат. Облік доходів та витрат від операційної діяльності. Облік доходів та витрат від фінансової та іншої звичайної діяльності. Облік доходів та витрат від надзвичайної діяльності. Облік витрат за елементами.

Тема 13. Облік фінансових результатів діяльності підприємства

Поняття фінансових результатів. Облік формування фінансових результатів діяльності. Облік використання прибутку підприємства. Порядок відображення нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) в балансі і фінансовій звітності.

Тема 14. Облік власного капіталу

Власний капітал та його складові. Документування операцій та характеристика рахунків з обліку власного капіталу. Облік статутного, пайового, резервного та неоплаченого капіталу. Облік банкрутства і ліквідації підприємства. Звіт про власний капітал.

Тема 15. Фінансова звітність підприємства

Загальні вимоги до звітності. Методика і техніка заповнення форми балансу. Методика і техніка заповнення форми Звіт про фінансові результати. Методика і техніка заповнення форми Звіт про рух грошових коштів. Методика і техніка заповнення форми Звіт про власний капітал. виправлення помилок і зміни в облікових оцінках. Зміни в обліковій політиці. Події після дати балансу. Розкриття інформації у примітках до бухгалтерських звітів. Зведена і консолідована фінансова звітність. Фінансова звітність суб'єкта малого підприємництва.

Розділ 2. Економічний аналіз

Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу. Метод і методичні прийоми економічного аналізу.

Поняття економічного аналізу. Характеристика основних прийомів і методів економічного аналізу. Задачі факторного аналізу. Типи факторних моделей. Визначення предмету економічного аналізу. Класифікація об'єктів економічного аналізу. Типи факторних моделей: адитивні, мультиплікативні, кратні, змішані. Методи вимірювання впливу факторів. Метод ланцюгових підстановок. Методи вимірювання впливу факторів. Методи абсолютних і відносних різниць. Методи вимірювання впливу факторів. Індексний і інтегральний методи.

Тема 2. Види аналізу та його інформаційне забезпечення. Аналіз фінансового стану підприємства.

Види аналізу господарської діяльності. Класифікація аналізу господарської діяльності. Методи оцінювання фінансової стійкості підприємства на основі аналізу співвідношення власного та позикового капіталу. Прийом оцінки фінансової стійкості підприємства за функціональною ознакою. Методи оцінки фінансової стійкості підприємства на основі співвідношення фінансових та не фінансових активів.

Тема 3. Аналіз прибутку і рентабельності.

Аналіз складу і динаміки прибутку підприємства. Аналіз фінансових результатів від реалізації продукції, робіт і послуг. Аналіз показників рентабельності підприємства. Аналіз інших фінансових доходів і витрат. Форми, методи та етапи проведення аналізу господарської діяльності.

Тема 4. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг.

Задачі аналізу фінансових результатів. Визначення асортиментної політики підприємства та її вплив на формування прибутку. Методи аналізу рівня середньо реалізаційних цін; аналізу інших операційних і неопераційних доходів і видатків; аналізу рентабельності підприємства. Методику розрахунку резервів збільшення суми прибутку і рентабельності. Значення і задачі аналізу маркетингової діяльності. Методи аналізу ритмічності роботи підприємства. Аналіз обсягів і динаміки виробництва продукції. Аналіз асортименту та структури випуску продукції. Аналіз ефективності використання основних засобів. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів. Аналіз загальної суми витрат на виробництво продукції.

Розділ 3. Контроль і ревізія

Тема 1. Сутність і організаційні форми контролю в Україні.

Сутність і значення контролю в системі управління виробництвом. Форми фінансово – господарського контролю та їх характеристика. Внутрішньо – господарський контроль та його функції. Характеристика попереднього, поточного та подальшого контролю. Контрольні процедури, які використовуються при проведенні фактичного і документального контролю. Мета й завдання контролю. Характеристика державного, відомчого, незалежного та внутрішньогосподарського контролю. Характеристика попереднього, поточного (операційного) та подальшого контролю. Характеристика документального й фактичного видів контролю. Завдання та функції державних органів економічного контролю загального призначення. Завдання та функції спеціалізованих державних органів контролю.

Тема 2. Організація контрольно-ревізійної роботи

Контрольно-ревізійні етапи і стадії контролю. Порядок призначення та проведення ревізій і перевірок державною контрольно-ревізійною службою в Україні. Послідовність підготовки до ревізії та організація ревізійного процесу. Організація інвентаризації цінностей при проведенні ревізії. Виявлення результатів інвентаризації і визначення матеріального збитку. Сутність ревізії як основного засобу контролю виробничо–фінансової діяльності підприємств. Відомчі та внутрішньогосподарські ревізії. Планові й позапланові ревізії. Комплексні, не комплексні й тематичні ревізії. Суцільні, вибіркові та комбіновані ревізії. Положення Закону України “Про державну контрольно–ревізійну службу” в частині прав, обов’язків і відповідальності ревізора. Обов’язки, права й відповідальність посадових осіб, службова діяльність яких перевіряється. Підготовчий, основний і заключний етапи ревізії. Контроль виконання рішень за результатами ревізій.

Тема 3. Методичні прийоми одержання доказів в процесі контрольно-ревізійної комісії

Прийоми документальної перевірки господарських операцій. Послідовність процедур контролю під час перевірки облікової документації. Порядок проведення перевірки облікової документації під час ревізії. Отримання доказів – необхідний елемент контроль–ревізійного процесу. Особливості й варіанти вибіркової перевірки бухгалтерських документів. Інвентаризація – основний прийом фактичного контролю. Особливості інвентаризації ТМЦ, незавершеного

виробництва, незавершеного будівництва й ремонту. Особливості інвентаризації витрат майбутніх періодів і резервів майбутніх витрат і платежів. Узагальнення результатів інвентаризації та регулювання інвентаризаційних різниць.

Тема 4. Контроль і ревізія грошових коштів

Контроль і ревізія касових операцій. Контроль і ревізія операцій на поточному рахунку в банку. Нормативне регулювання контролю за грошовими коштами. Завдання та джерела інформації для ревізії грошових коштів. Перевірка збереження й фактичної наявності грошей у касі. Ревізія руху грошових коштів на розрахунковому й інших рахунках у банках. Документальна ревізія касових операцій. Перевірка правильності кореспондуючих рахунків і повноти відображення сум в облікових регістрах. Перевірка правильності відкриття рахунків у банках. Особливості ревізії руху грошових коштів на валютному рахунку.

Тема 5. Контроль та ревізія збереження і використання основних засобів

Завдання, об'єкти, джерела інформації та методичні прийоми контролю. Ревізія операцій, пов'язаних з надходженням та вибуттям основних засобів. Нормативне регулювання контролю за основними засобами й нематеріальними активами. Завдання та джерела інформації для ревізії основних засобів і нематеріальних активів. Перевірка фактичної наявності об'єктів і відповідність їх даним бухгалтерського обліку. Ревізія використання основних засобів. Ревізія надходження основних засобів і нематеріальних активів: доцільність придбання, правильність постановки на облік. Ревізія вибуття основних засобів і нематеріальних активів: списання, реалізація, безоплатна передача. Перевірка правильності нарахування зносу й амортизації, використання амортизаційного фонду. Ревізія операцій з ремонту основних засобів. Перевірка правильності обліку орендованих і зданих в оренду об'єктів.

Тема 6. Контроль і ревізія товарно-матеріальних цінностей

Завдання, джерела інформації і методичні прийоми контролю. Перевірка наявності та збереження товарно-матеріальних цінностей. Ревізія операцій, пов'язаних з вибуттям матеріальних цінностей. Нормативне регулювання контролю ТМЦ. Ревізія надходження ТМЦ: своєчасність і повнота оприбуткування, обґрунтованість списання недостач ТМЦ при їх перевезенні. Ревізія вибуття ТМЦ: внутрішнє переміщення, відпуск в виробництво, реалізація на сторону.

Тема 7. Контроль і ревізія розрахунків з оплати праці

Завдання, джерела інформації, методичні прийоми і послідовність процедур

контролю. Методика перевірки документування та нарахування заробітної плати. Нормативне регулювання контролю за оплатою праці. Завдання та джерела інформації для ревізії використання трудових ресурсів. Ревізія виконання плану праці й дотримання штатної дисципліни. Перевірка правильності нарахування та використання фонду оплати праці. Ревізія розрахунків з робітниками: реальність заборгованості, достовірність сум, що депонуються. Перевірка розрахунків за обов'язковим нарахуванням на заробітну платню. Перевірка законності надання відпусток і правильності нарахування відпускних.

Тема 8. Контроль і ревізія розрахункових операцій

Завдання, об'єкти, джерела інформації і методичні прийоми контролю розрахунків. Ревізія розрахунків із різними дебіторами і кредиторами. Контроль і ревізія розрахунків із постачальниками і покупцями. Ревізія розрахунків з підзвітними особами. Нормативне регулювання контролю зам розрахунковими операціями. Контроль розрахунків із підзвітними особами.

Перевірка розрахунків із постачальниками, покупцями за виданим і отриманим авансами. Загальні положення контролю за розрахунками з бюджетом, позабюджетними фондами, Пенсійним фондом і органами соціального страхування. Особливості контролю за розрахунками за ПДВ. Особливості контролю за розрахунками за акцизним збором. Особливості контролю за розрахунками за податком на прибуток.

Тема 9. Контроль і ревізія затрат на виробництво

Задачі і джерела інформації для ревізії затрат на виробництво. Методичні прийоми перевірки незавершеного виробництва. Перевірка обґрунтованості витрат і собівартості продукції. Ревізія обліку витрат, їх вплив на собівартість продукції. Контроль загальновиробничих і адміністративних витрат. Нормативне регулювання контролю за витратами на виробництво. Загальна характеристика виконання плану собівартості продукції. Перевірка достовірності звітності за собівартістю. Перевірка правильності складання калькуляції виробничої собівартості важливих видів продукції. Внутрішній контроль за формуванням витрат і собівартістю продукції.

Тема 10. Контроль і ревізія реалізації продукції

Задачі і джерела інформації для ревізії реалізації продукції. Достовірність облікових показників випуску і реалізації готової продукції. Нормативне регулювання контролю за реалізацією продукції. Перевірка обґрунтованості плану реалізації продукції. Достовірність облікових показників реалізації іншої реалізації.

Тема 11. Контроль і ревізія результатів діяльності та коштів спеціального призначення

Задачі і джерела інформації для ревізії результатів діяльності, капіталу та коштів спеціального призначення. Методи контролю і ревізії доходів і фінансових результатів. Контроль і ревізія капіталу резервів та коштів цільового призначення. Нормативне регулювання контролю за фондами та фінансовими результатами. Перевірка обґрунтованості формування й використання спеціальних фондів, уставного та резервного фонду, прибутку. Контроль правильності визначення балансового прибутку. Методи виявлення можливих порушень і зловживань.

Розділ 4. Податкова система

Тема 1. Види податків

Сутність податків. Зародження держави і податків. Визначення податків, їх ознаки як економічної категорії. Функції податків. Основні напрямки регулювання економіки та соціальної сфери.

Елементи податку: суб'єкт, носій, об'єкт оподаткування, Джерело сплати, одиниця оподаткування, Податкова ставка, квота. Методи побудови податкових ставок. Класифікація податків, її ознаки. Види прямих податків. Види непрямих податків.

Тема 2. Податкова система і податкова політика держави

Податки в системі державних доходів. Податкова система. Основні етапи її становлення. Податкова політика. Основні принципи податкової політики. Склад і структура податкової системи України.

Тема 3. Державна податкова служба

Податкова служба держави. Історія формування податкової служби в Україні. Організаційна структура органів державної податкової служби в Україні. Функції середнього та базового рівня ДФС України.

Повноваження органів ДФС. Фінансові та адміністративні санкції. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів. Основи організації податкової роботи, її основні елементи. Правове регулювання встановлення податків. Облік платників податків. Облік податків і неподаткових платежів.

Тема 4. Податкова політика в системі державного регулювання економіки

Фінансова політика уряду. Податки як інструмент державного регулювання економіки. Особливості оподаткування. Шляхи вдосконалення податкової системи.

Тема 5. Податковий менеджмент

Теоретичні аспекти податкового менеджменту. Види перевірок та порядок їх проведення. Адміністрування окремих загальнодержавних податків та зборів. Адміністрування окремих місцевих податків та зборів.

Тема 6. Ухилення від оподаткування

Основні причини ухилення від оподаткування. Незаконне ухилення від оподаткування. Узаконені способи зменшення сум податкових платежів.

Суть ефективної податкової політики. Мінімізація податкових платежів. Прямі податкові пільги. Непрямі податкові пільги.

Тема 7. Податок на додану вартість

Сутність податку на додану вартість, його зародження і розвиток. Передумови введення податку в Україні. Поняття доданої вартості, методи її обчислення. Платники і ставки податку на додану вартість. Сутність нульової ставки. Поняття бази оподаткування по ПДВ. Пільги по ПДВ. Види пільг. Порядок визначення суми ПДВ, що підлягає сплаті в бюджет або відшкодуванню з бюджету. Поняття податкового зобов'язання і податкового кредиту. Порядок визначення дати виникнення податкових зобов'язань та податкового кредиту. Податкова накладна - основний звітний податковий документ. Строки сплати ПДВ.

Тема 8. Акцизний збір

Акцизний збір як форма специфічних акцизів. Історія його ведення в Україні. Акцизний збір в системі непрямих податків, його недоліки та переваги. Платники акцизного збору. Об'єкт оподаткування для вітчизняних та імпортованих товарів. Порядок визначення оподатковуваного обороту та суми акцизного збору: тверді та процентні ставки. Особливості у механізмі оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Акцизні марки: порядок їх отримання. Строки сплати акцизного збору та подання розрахунку. Пільги по акцизному збору.

Тема 9. Мито

Мито в системі непрямих податків. Митна політика та її цілі. Термінологія митної справи: митна територія, митний контроль, види переміщення через митний кордон, митна декларація. Платники мита. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення митної вартості. Тверді про процентні ставки мита. Види процентних ставок. Пільги для юридичних та фізичних осіб. Порядок надання відстрочок у сплаті мита. Порядок визначення суми мита та його сплати на рахунки митних органів. Порядок перерахування мита в бюджет.

Тема 10. Податок на прибуток підприємств

Загальна характеристика прибутку як об'єкта оподаткування. Бюджетне значення податку на прибуток. Переваги та недоліки податку на прибуток. Платники та ставки податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Поняття валового доходу. Перелік надходжень, які включаються до складу валового доходу і які не включаються до складу валового доходу. Порядок визначення скоригованого валового доходу. Порядок визначення дати збільшення валового доходу для різних видів операцій. Поняття валових витрат. Перелік витрат, які включаються і які не включаються до складу валових витрат. Особливості віднесення витрат подвійного призначення до складу валових витрат платника

податку. Порядок визначення дати збільшення валових витрат для різних видів операцій. Податкові періоди. Особливості оподаткування деяких видів операцій, товарів і платників. Оподаткування страхової діяльності. Порядок оподаткування результатів діяльності, що здійснюється за довгостроковим контрактом. Оподаткування неприбуткової організації. Особливості оподаткування операцій із розрахунками в іноземній валюті. Визначення амортизації. Перелік витрат, які підлягають і які не підлягають амортизації. Визначення основних фондів та їх груп. Пільги по податку на прибуток. Усунення подвійного оподаткування. Порядок нарахування податку на прибуток. Строки сплати податку. Відповідальність платників податку.

Тема 11. Податок з доходів фізичних осіб. Військовий збір

Об'єкт та суб'єкти оподаткування. Сукупний оподатковуваний дохід. Податковий кредит. Податкові соціальні пільги. Ставки податку та порядок його визначення та адміністрування. Особливості нарахування та сплати податків з окремих видів діяльності. Значення, порядок утримання та перерахування військового збору.

Тема 12. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

Необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування СМП. Перелік юридичних і фізичних осіб, які мають право перейти на сплату єдиного податку. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується єдиний податок. Особливості нарахування і сплати єдиного податку для юридичних осіб. Ставки єдиного податку. Строки сплати та подання розрахунку. Особливості нарахування і сплати єдиного податку для фізичних осіб. Ставки єдиного податку. Строки сплати та подання розрахунку.

Тема 13. Платежі за ресурси і послуги

Ресурсні платежі. Лісовий податок. Збір за спеціальне використання водних ресурсів. Збір за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок Державного бюджету. Рентна плата за нафту і газ. Відрахування від плати за транзит нафти, природного газу. Платежі за користування надрами. Єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон України

Тема 14. Інші податки

Плата за землю: загальна характеристика, переваги і недоліки. Платники та об'єкт оподаткування. Форми плати за землю: земельний податок та орендна плата. Диференціація ставок залежно від призначення земельних ділянок. Особливості встановлення ставок для різних платників податків та видів

діяльності. Звільнення від сплати земельного податку. Строки сплати. Податок на промисел. Податки місцевих бюджетів. Збори до місцевих бюджетів. Єдиний спеціальний внесок. Державне мито.

ІІІ. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Конкурсний відбір для здобуття ступеня бакалавра здійснюється за результатами успішного фахового випробування.

Програма фахового випробування має міждисциплінарний характер. Його зміст відповідає функціям, для виконання яких повинен бути підготовлений вступник.

Фахове випробування проводиться у формі усного екзамену за затвердженими білетами. Екзаменаційний білет містить три теоретичних питання та дві задачі. Перше питання з фінансового обліку, друге питання з контролю та ревізії, третє питання з економічного аналізу або податкової системи. Одна задача з дисципліни фінансовий облік, а друга відповідно з податкової системи або економічного аналізу.

Спочатку вступники коротко, письмово фіксують відповідь на бланках аркушів усної відповіді на вступному випробуванні зі штампом Приймальної комісії. Після підготовки попередньої письмової відповіді, вступника заслуховують члени фахової атестаційної комісії. Після відповіді на кожне питання члени фахової атестаційної комісії можуть задати вступнику додаткове (додаткові) питання. Кожне теоретичне питання, рішення задач та додаткові питання оцінюються окремо, а по завершенню спілкування із вступником визначається (розраховується) загальний (середній) бал за фахове випробування.

Детальний порядок оцінювання фахового випробування наведено в наступному розділі.

Після закінчення фахового випробування заповнюються екзаменаційні відомості. Інформація про результати фахового випробування оголошується вступникові в день його проведення на інформаційних стендах приймальної комісії ПВНЗ КІДМУ.

IV. КРИТЕРІЇ ТА СТРУКТУРА ОЦІНЮВАННЯ

Фахове випробування у формі усного екзамену для спеціальності 071 «Облік і оподаткування» оцінюється за такими критеріями:

Оцінку *«відмінно» (90-100 балів)* заслуговує абітурієнт, який:

- показав усебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу з посиланням на нормативні акти;
- володіє глибокими знаннями з теми курсу, а також знаннями, набутими самостійно з додаткової літератури, рекомендованої викладачем;
- дав чітко сформульовану, конкретну, логічну, послідовну і ґрунтовну відповідь на поставлені запитання;
- засвоїв необхідні для своєї професії знання з обліку і аудиту;
- виявив творчість та уміння при вирішенні господарських ситуацій, що розглядаються в навчально-програмному матеріалі.

Оцінку *«добре» (75-89 балів)* заслуговує абітурієнт, який:

- показав повне знання навчально-програмного матеріалу;
- правильно виконав і дав повні відповіді на поставлені запитання;
- показав систематичний характер знань, здатність до їх самостійного засвоєння та застосування при вирішенні господарських ситуацій.

Оцінку *«задовільно»(60-74 балів)* заслуговує абітурієнт, який:

- показав знання навчально-програмного матеріалу, які необхідні для роботи за майбутньою спеціальністю;
- має задовільні знання у викладі теоретичного матеріалу з використанням відповідної термінології і лексики та наведенням відповідних прикладів;
- дав не зовсім повну, з деякими неточностями відповідь на поставлені запитання, інколи нелогічно побудовану, з порушенням послідовності викладу суті запитання;
- допустив помилки, але не суттєві для поставлених запитань, у цілому володіє необхідними знаннями з цієї дисципліни.

Оцінку *«незадовільно»(1-59 балів)* заслуговує абітурієнт, який:

- показав досить низький рівень знань з навчально-програмного матеріалу, необхідних для майбутньої професії;
- допустив принципові помилки, відповідаючи на поставлені запитання;
- не може самостійно орієнтуватись при вирішенні господарських ситуацій без додаткової підготовки і допомоги.

Шкала оцінювання

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Характеристика правильних відповідей					Відповідність правильної відповіді кількості балів за стобальною шкалою ECTS	
			В	В	В	ПР	ПР		
А	Відмінно	100-90	В	В	В	ПР	ПР	100	
			В	В	П	ПР	ПР	99-97	
			В	П	В	ПР	ПР	96-94	
			П	В	П	ПР	ПР	93-90	
В	Добре	89-82	П	П	П	ПР	ПР	89-88	
			П	П	П	ЧР	ПР	87-85	
			П	П	Д	ЧР	ЧР	84-82	
С		81-75	П	Д	Д	ЧР	ПР	81-80	
			П	П	Д	ЧР	ЧР	79-77	
			Д	П	Д	ЧР	ЧР	76-75	
D	Задовільно	74-66	Д	Д	Д	ЧР	ЧР	74-73	
			Д	Н	Д	ЧР	ЧР	72-70	
			Д	Д	Н	ЧР	НР	69-66	
Е		65-60	Н	Д	Д	НР	НР	65-64	
			Д	Н	Н	ЧР	НР	63-62	
			Д	Н	Н	НР	НР	61-60	
F		Незадовільно	0-59	Н	Н	Н	НР	НР	0-59

*В-вичерпна відповідь;

П-повна відповідь;

Д- достатня відповідь;

ПР-правильне рішення, повне з поясненням;

ЧР- часткове або невірне рішення, відсутнє пояснення;

Н- невірна відповідь;

НР- неправильне рішення, відсутнє пояснення.

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні акти

1. Закон України «Про аудиторську діяльність» (зі змінами і доповненнями).
2. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» (зі змінами і доповненнями).
3. Міжнародні стандарти бухгалтерською обліку 2000: Пер. з англ. / За ред. С.Ф. Голова. К.: ФПБАУ, 2000. 1272 с.
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999р. (зі змінами і доповненнями).
5. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999р. (зі змінами і доповненнями)
6. Податковий кодекс України К.: ЦУЛ, 2014р.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1–34, затверджені наказом Міністерства фінансів України.

Основні

1. Андрущенко В. П. Податкова система : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2016. 416 с.
2. Бабіч В. В. Фінансовий облік-II (Облік зобов'язань, капіталу. Звітність) : навч. посіб. К.: КНЕУ, 2010. 433 с.
3. Баранова В. І. Податкова система : навч. посіб. Одеса : ВМВ, 2014. 341 с.
4. Бачинський В. І. Бухгалтерський облік, навч. посіб. 2016. 319 с.
5. Бруханський Р. А. Бухгалтерський облік : підручник Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 480 с.
6. Будько О. В. Фінансовий облік : навч. посіб. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2011. 492 с.
7. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. К. ЦУЛ, 2016.
8. Давидюк Т. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник Харків, Видавничий дім «Гельветика» 2016. 392 с.
9. Дікань Л. В. Контроль і ревізія фінансових операцій : навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни Х. : ХНЕУ, 2011. 231 с.
10. Дулік Т. О. Податкова система : навч.-метод. посіб. 2014. 207 с.
11. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз : підручник К. : Знання, 2008. 487 с.
12. Контроль і ревізія : підручник Саки : Підприємство Фенікс, 2013. 318 с.
13. Коюда П. М. Економічний аналіз Х. : Компанія СМІТ, 2013. 69 с.Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Гудзь Н. В. Фінансовий облік: підручник Тернопіль : ТНЕУ,

2017. 451 с.

14. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : підручник. К. : Київ. 2008. 513 с.
15. Огійчук М. А. Фінанси і управлінський облік за національними стандартами. Підручник , 2016. 1040 с.
16. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : підручник К. : Знання, 2008. 630 с.
17. Рогозян Л.Є. Ревізія і контроль : навч. посіб. Алчевськ : ДонДТУ, 2012. 218 с.
18. Сіменко І. В. Аналіз госп. діяльності : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2016. 384 с.
19. Сук Л. К., Сук П. Л. фінансовий облік : навч.посіб. К. : «Знання», 2016. 663 с.
20. Ткаченко Н. М. Фінансовий облік II : навч. посіб. К. : Алерта, 2014. 455 с.
21. Тринька Л.Я. Економічний аналіз : навч.-метод. посіб. К. : Алерта, 2013. 567 с.
22. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія : підручник К. : Знання-Прес, 2008. 263 с.
23. Фатенок-Ткачук А. О. Фінансовий облік I, II : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 540 с.
24. Хлібний В. К. Податкова система : навч.-метод. посіб. Київ : КНЕУ, 2014. 372 с.

Додаткові

1. Андреева Г. І. Економічний аналіз : навч.-метод. посібник К. : Знання, 2008. 263 с.
2. Бак Н. А. Податкова система України : навч. посіб. Чернівці : Рута, 2014. 135 с.
3. Бондар М. І. Звітність підприємства. Навч. посібник К.: Центр учбової літератури , 2015. 570 с.
4. Будько О. В. Фінансовий облік : навч. посіб. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2013. 492 с.
5. Васильєва В. Г. Фінансовий облік II : навч. посіб. Дніпропетровськ : Акцент : АМСУ, 2014. 236 с.
6. Височан О.С. Фінансовий облік : навч. посіб. Львів : Сорока Т. Б., 2016. 449 с.
7. Король Г.О. Фінансовий облік I : навч. посіб. Д. : НМетАУ, 2012. 259 с.
8. Король Г. О.Фінансовий облік II: навч. посіб. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2014. 316 с.
9. Крупельницька І. Г. Звітність підприємств: навч. посібник К. : ЦУЛ, 2012. 232 с.
10. Лень В. С. Фінансовий облік : навч. посіб. К. : Академія, 2017. 604 с.
11. Матвейчук Л.О. Податкова система України : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2015. 119 с.
12. Мішеніна Н.В. Економічний аналіз : навч. посіб. Суми, 2014. 305 с.

13. Сенченко В. Б. Податкова система. Практикум : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 158 с.
14. Сук Л. К. Фінансовий облік : навч. посіб. К. : Знання, 2012. 647 с.
15. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія : підручник К. : Знання-Прес, 2012. 263 с.
8. Закон України «Про аудиторську діяльність» (зі змінами і доповненнями).
9. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» (зі змінами і доповненнями).
10. Міжнародні стандарти бухгалтерською обліку 2000: Пер. з англ. / За ред. С.Ф. Голова. К.: ФПБАУ, 2000. 1272 с.
11. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Мінфіну України № 291 від 30.11.1999р. (зі змінами і доповненнями).
12. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Мінфіну України № 291 від 30.11.1999р. (зі змінами і доповненнями)
13. Податковий кодекс України К.: ЦУЛ, 2014р.
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1–34, затверджені наказом Мінфіну України.
15. Порядок представлення фінансової звітності: Затв. постановою КМУ № 419 від 28.02.2000.

Основні

25. Андрущенко В. П. Податкова система : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2016. 416 с.
26. Бабіч В. В. Фінансовий облік-II (Облік зобов'язань, капіталу. Звітність) : навч. посіб. К.: КНЕУ, 2010. 433 с.
27. Баранова В. І. Податкова система : навч. посіб. Одеса : ВМВ, 2014. 341 с.
28. Бачинський В. І. Бухгалтерський облік, навч. посіб. 2016. 319 с.
29. Бруханський Р. А. Бухгалтерський облік : підручник Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 480 с.
30. Будько О. В. Фінансовий облік : навч. посіб. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2011. 492 с.
31. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. К. ЦУЛ, 2016.
32. Давидюк Т. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник Харків, Видавничий дім «Гельветика» 2016. 392 с.
33. Дікань Л. В. Контроль і ревізія фінансових операцій : навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни Х. : ХНЕУ, 2011. 231 с.
34. Дулік Т. О. Податкова система : навч.-метод. посіб. 2014. 207 с.

35. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз : підручник К. : Знання, 2008. 487 с.
36. Контроль і ревізія : підручник Саки : Підприємство Фенікс, 2013. 318 с.
37. Коюда П. М. Економічний аналіз Х. : Компанія СМІТ, 2013. 69 с. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Гудзь Н. В. Фінансовий облік: підручник Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 451 с.
38. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : підручник. К. : Київ. 2008. 513 с.
39. Огійчук М. А. Фінанси і управлінський облік за національними стандартами. Підручник , 2016. 1040 с.
40. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : підручник К. : Знання, 2008. 630 с.
41. Рогозян Л.Є. Ревізія і контроль : навч. посіб. Алчевськ : ДонДТУ, 2012. 218 с.
42. Сіменко І. В. Аналіз госп. діяльності : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2016. 384 с.
43. Сук Л. К., Сук П. Л. фінансовий облік : навч. посіб. К. : «Знання», 2016. 663 с.
44. Ткаченко Н. М. Фінансовий облік II : навч. посіб. К. : Алерта, 2014. 455 с.
45. Тринька Л.Я. Економічний аналіз : навч.-метод. посіб. К. : Алерта, 2013. 567 с.
46. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія : підручник К. : Знання-Прес, 2008. 263 с.
47. Фатенок-Ткачук А. О. Фінансовий облік I, II : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 540 с.
48. Хлібний В. К. Податкова система : навч.-метод. посіб. Київ : КНЕУ, 2014. 372 с.

Додаткові

16. Андреева Г. І. Економічний аналіз : навч.-метод. посібник К. : Знання, 2008. 263 с.
17. Бак Н. А. Податкова система України : навч. посіб. Чернівці : Рута, 2014. 135 с.
18. Бондар М. І. Звітність підприємства. Навч. посібник К.: Центр учбової літератури , 2015. 570 с.
19. Будько О. В. Фінансовий облік : навч. посіб. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2013. 492 с.
20. Васильєва В. Г. Фінансовий облік II : навч. посіб. Дніпропетровськ : Акцент : АМСУ, 2014. 236 с.
21. Височан О.С. Фінансовий облік : навч. посіб. Львів : Сорока Т. Б., 2016. 449 с.
22. Король Г.О. Фінансовий облік I : навч. посіб. Д. : НМетАУ, 2012. 259 с.
23. Король Г. О. Фінансовий облік II: навч. посіб. Дніпропетровськ : НМетАУ, 2014. 316 с.
24. Крупельницька І. Г. Звітність підприємств: навч. посібник К. : ЦУЛ, 2012. 232 с.
25. Ленъ В. С. Фінансовий облік : навч. посіб. К. : Академія, 2017. 604 с.

26. Матвейчук Л.О. Податкова система України : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2015. 119 с.
27. Мішеніна Н.В. Економічний аналіз : навч. посіб. Суми, 2014. 305 с.
28. Сенченко В. Б. Податкова система. Практикум : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 158 с.
29. Сук Л. К. Фінансовий облік : навч. посіб. К. : Знання, 2012. 647 с.
30. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія : підручник К. : Знання-Прес, 2012. 263 с.